

ČAJ

Pro chvíle pohody

ZÁŘÍ 2013

Časopis Autorů Jičínska

ZNOVUZRODENIE

**Som jako jeseň,
čo unavené telo kladie
k spanku.**

**I ja tak vyprahnutá
skláňám hlavu.**

Kdesi v diaľke sa rodí jar.

Tat'ána SIVOVÁ

84

Vážený čtenáři,

v zářijovém čísle vrcholí cyklus ČAJů ze Slovenska, neboť právě v druhé polovině září se koná 10. Martinská poetická jeseň. Zatímco v Martině bude hostit účastníky setkání Turčianská knižnica, tak tentokrát jsem si pozval do naší ČAJovny literární klub sdružující se při této knihovně již od roku 1997 – tedy „**Literárny klub DURIA**“. Již úvodní báseň **Taťány Sivové „Znovuzrodenie“** je malou ochutnávkou děl dalších autorek a autorů, členů Durie.

Zároveň jsem si dovilil vyzpovídat
předsedkyni Durie Taťanu Sivovou,
která se ohlédlá za uplynulým desetiletím v rozhovoru
„**A máme před sebou desiaty ročník!**“

V článku „**Jak to všechno začalo**“ jsem připomněl historii
oněch deseti let, kdy se nejen naše spolky poznávají.

Dalším důkazem česko – slovenské spolupráce je
almanach „**NIBIRU 2013 – Znovu po konci světa**“,
který vydala v nakladatelství Balt – East Unie českých spisovatelů.

Představuje se v něm jedenáctka členů Unie,
z nichž dva jsou ze Slovenska, a to Pavol Janík a Ján Tužinský.
O úspěšném almanachu a jeho křtu jsem si popovídal s editorkou
celého projektu brněnskou autorkou **Ivanou Blahutovou**
v rozhovoru : „**NIBIRU 2013 – Znovu po konci světa.**“

Vlastní tvorbu jičínských autorů zastupuje **Ilona Pluhařová**,
která ve vlastním nakladatelství Silenka
vydává v těchto dnech knihu „**Země bledulek**“.
V zářijovém ČAJi najdete informace o knize i krátkou ukázkou.
A protože zářijový ČAJ v minulých letech patřil pohádkám,
neboť v Jičíně slavíme pohádkový festival,
přibalil jsem, aby to snad dětem nebylo líto, dvě krátké básničky
(„**Popletená**“ a „**Vyjmenovaná slova**“) právě pro ně!
Příjemné posezení s ČAJem přeje

Václav

Literárny klub Duria (1997)

Literárny klub pri Turčianskej knižnici v Martine vznikol v júni v roku 1997. Zoskupuje tvorcov poetického i prozaického slova. Jeho poslaním je stretávanie autorov, prezentovanie a hodnotenie tvorby, stretnutia s renomovanými autormi, účasť v literárnych súťažiach a realizácia literárnych podujatí v regionálnom, národnom i medzinárodnom meradle. Dôkazom sú každoročné stretnutia literárnych klubov zo Slovenska, Česka, Maďarska i Poľska, ktoré prerástli do medzinárodného podujatia Martinská poetická jeseň. Vyhlasuje a organizuje literárnu súťaž pre základné a stredné školy o Cenu Maše Haľamovej Venujem Turcu.

Členovia klubu sa zapájajú do literárnych súťaží, trom autorom vyšla samostatná zbierka poézie. Jedna z nich bola ohodnotená ako debut roka 2004. Autori publikujú v periodikách. Turčianska knižnica vydala tri zborníky z tvorby členov LK Duria. Pravidelne vydáva almanach z tvorby účastníkov Martinskej poetickej jesene.

Členovia klubu sa stretávajú raz za mesiac, termín je zverejnený na webovej stránke knižnice a na nástenkách v priestoroch knižnice. Počas prípravy literárnych podujatí, ako sú besedy s autormi, alebo hudobno-literárne popoludnia, sa členovia stretávajú častejšie.

Foto: Václav z Martinskej poetickej jesene v roce 2008.

Někteří členové klubu DURIA už byli představeni v ČAJi v minulých letech.

Z TVORBY ČLENŮ „LITERÁRNÉHO KLUBU DURIA“

Marcela KUBOVÁ

XXX

Stretli sme proroka
Hodili jeho slová
Na dno batoha
Raz azda vybalíme
Len ty ma robíš lepšou

XXX

Naposledy sa nadýchnem
Ponorím ja do svedomia
Potom zažiarim
A fúknem vám
Ten popol
Do tváre

XXX

Náš posledný deň
Priniesol slnko
Poznám už
Ako všetko končí
Tichučko padajú vločky

XXX

Svoju hlúposť
Si hrdo nesiem
Na pleciach
Dúfam, že nikdy
Neponesie
Ona mňa

XXX

Hľadala som poklady v skalách
Čakala zázraky z neba
Moje srdce skamenelo
Stretnúť človeka je zázrak

XXX

Zatvor mi oči
Šepni
Mám ťa rád
Neboj sa
Opäť uverím
Opäť naposledy

XXX

Keby som vedela
Čo vie Boh
Chcela by som to
Čo chce On

XXX

Videla som ti
V očiach padat'
Hviezdu
Už viem
Že moje želania
Sa splnia

Tat'ána SIVOVÁ

XXX

Obalená v suchom pancieri
Čakám znamenie
Či sa nezmieri
Môj osud
S oblohou

Umytá od blata
Túžim byť odkliata

Analýza

Raz možno pochopíš
Že všetko, čo stalo sa
Nemalo prísť
Že čítať som nemala
Spálený list
A moja dôvera
By ostala celá
A tvoja láska
By nezovšednela

Raz možno pochopíš
Že stratil si veľa

Nedávam na zálohy...

Iskrí sa v záiskrí
Mojich očí
Čierny had náhody
Sa do nich stočil
A čaká

Kým klbko rozmotá
Čas...
Hadí jed
Vytieká z kútikov
Nedávam na zálohy...

Ustiel'anie

Rozpleť mi
Veniec nehy
A znovu postav
Nebo
Vry svoje stopy
Do ľadu
Na brehu
Osamelom

Mojim deťom

Vzájomná láska
Sa stretala v boji
Ľúbim vás
Aj vy mňa
Viem to!
Viem, že rana od slova
Ťažko sa hojí

Ste mojou radosťou
Strachom i sklamaním
Neumriem!
Aj potom, ako tieň
Pobežím za vami

Bibiana MELIŠOVÁ - PANIAKOVÁ

XXX

Jazerom je
Tvoja náruč
A ja
Sa kúpem
V topánkach

Desia ma črepiny
Na tvojom dne

Ale raz
Potiahneš šnúrku
A ja
Sa úplne
Celá vyzujem

Medzi nami

Maznavo
Pomaly
Do vlasov
Pod šály

Padajú
Nehľadiac
Cestu nám
Zahatia

Kurva, aj s vločkami

XXX

Zatneš
sekerou
do živého
možno do dreva

Zatnem
Zubami
kým pretečie
život brezy do teba

Súkromné absolútne

Dnes v noci
Sa i mesiac
Červená

Videl
Ako vešiam
Túžbu
Do prievanu
Vyvetrať

Dnes v noci
Kašlem
Na relativitu
Priestoru a času

Dnes v noci mi chýbaš

Zuzana VNUČÁKOVÁ-HERBRYCHOVÁ

Druhý list pánovi L.

Už pár dní
si
Vás
prikladám
na ranu
tam
kdesi vnútri
A tvárim sa,
že už nebolí
Ste však ako soľ

Zápalka

Čosi sa stalo
rozlial sa čaj
napadol sneh
zafúkal vietor
zhasla sviečka
plameňom dovnútra
(nespálila, iba hriala)
čosi sa stalo
našla som zápalku

Kardiodepresívum

Čakaním samozvaní
prepásli šancu stratiť.
Zabudnutí v trati,
čo sa ich stráni.

Magdaléna HRÍBOVÁ

Ty si môj sen

Ukladám sboje sny
na papier
zabalené do slov
z jemného hodvábu,
previazané túžbou,
ktorú nikdy nevyslovím,
ale založím do zošita,
jako najkrajší sen,
ktorý snívam o tebe.

Dotyky

Akosi nechtiac
dotkla som sa hviezd
a čo bolo ďaleko
zrazu je veľmi blízko
a do mojich nocí bezsenných
zažiarilo jasnou iskrou.

Akosi nechtiac
dotkla som sa
hviezd.

Eva KUCIAKOVÁ

Šípková ruža

Smutná je šípková ružička,
pobledlá farba jej na líčkách.

Zhodila sukienku, belie sa na zemi,
nenechala na sebe živôtik zelený.

Zažiari celučká v jeseni,
oblečie kabátik červený.

Spara

Na osike vánok zaspal
v horúčke se zachvel vzduch
čelá potom pokropené
zem stvrdnutá na posúch.

Kuchár leto zo spary
letnú búrku navarí.

Otta NEDOBA (ze sbírky Búrkami k prístavom)

Sme smutní anjeli
Aj keď len zo zeme
Padli sme každý sám
No spolu vzlietneme

O šesťzáprah s Časom triešti sa každým klam
V tom koči sedí Smrt
A ja, zlomený vlnolam, chystávám dlaňou
Smútky čiernych vrán
Na Styxe staviam pre ne plť
Je doba, keď Neptún stal se sluhom žabím
Ľudské duše nevyhnú sa tmám
Reč srdca býva monológom chabým
Počinmi zasa znesvätený chrám
Postoj chvíľu a pi živú vodu
Zo suchej dlane, čo ti ponúkam
A tmy sa neboj
Hoc mŕtve už sú mravy
Viem, kde hľadať svetlo
Ak chceš, zavediem ťa tam
To Cháron ti vraví

Za prílivu, za sviatnia
Keď sa lúče pred hmlou bránia
A sám úsvit sa ti klania
Ty moj ostrov nepoznania
Plače čierna duše vrania
Smädná z teba
Z rozjímania

Na črne starom
Z lipového dreva
Pristál som v zátoke
Stvorenej z teba

Jana Magdaléna KUBINCOVÁ

Ticho

Neodmysliteľné,
jako šálka kávy
ráno,

sú Tvoje ústa.
Mlčiace.
Ďaleko odo mňa.

Už dávno
chcela som to
povedať.

Nebolo však komu.

Povodeň

Panta rei
aj krv v mojom srdci.
Srdce tlčie.
Splašené búši
jako sto zvonov.

Prstom pomútiš
stojaté vody.
Až spenená rieva
vystupuje z brehov.

A čas sť'a voda plynie,
unáša životy
neznámym smerom.

Ivan STUHLÍK

Kto hľadá, nájde

„Čo hľadáš?“, opýtal se tvôl stvola, ktorý po niečom snoril.
„Čo?!...čo?! Stratil som, hľadáam!“, odvrkol. Výzvrtal aj bútlavú vrbu,
preskúmal uhol pohľadu. Potkol sa o ego. Povadili sa. Bolo mu
nanič. Vrátil sa pod stôl. Našiel sa stvol pod stolom v obraze pod
obraz...(om).

Prečo mám rád zverinu?

Kto tomu prisúdil pomenovanie zver, neviem. Snád' je to obojstranne
výhodné. Či áno, či nie a pre koho, nie som si úplne istý. Pre niekoho
je pomenovanie zver určite výhodné.

O tom, prečo mám či nemám rád štvornohé, viacnohé, oplutvené,
okridlené alebo iné podobné tvory som nikdy neuvažoval. Možno
preto, že sú také, aké sú, možno preto, že odjakživa patrili k ľuďom a
ľuďmi sa nestali ...

Už ste videli ...

SLONA v porceláne?

VRANU, ktorá inej vrane oči vyd'obala?

RYBU, ktorá by iného oplutvenca utopila v lyžičke vody?

KOŇA, ktorý si po každej výplate vyhodí z kopýtka?

KRTA, ktorý inému krtovi podryva autoritu?

MORIAKA, ktorý každému vraví: „Udri, udri!“

SVIŇU, ktorá je ochotná bývať v Augiášovom chlieve?

LASTOVIČKU, ktorá za vytunelované peniaze lieta do teplých
krajín kšeftovať?

PSA, ktorý za každú cenu stvára psie kusy?

STRAKU, ktorá rozkráda národný majetok?

VLKA v baraňom kožuchu? Iba v predvolebnom boji!

HADA, ktorý zo zisťných dôvodov prizlieka kabát?

ZAJACA, ktorý uteká před zodpovednosťou?

Už ste videli OPERENCOV alebo inú ZVER, čo špiní do vlastného
hniezda alebo sa chová jako človečina?

Aj preto mám zverinu rád.

Eva OČKAYOVÁ – KALABUSOVÁ

Letný deň v Turci

Keš nové ráno z kolísky hôr vstáva,
je jako dieťa. Ružové a biele.
Hora mu k nôžkam mäkkú hmličku stelie
a rannou rosou ligoce sa tráva.

Vzápätí opar nad Fatrou sa tratí,
keď slnko čistú rosu dúškom pije.
Drozd v čiernom fráčku strieda melódie
a svet sa jagá jako dukát zlatý.

K večeru z holí sviežim dychom vanie.
Kukučka všetkým štědro rôčky ráta.
Spod starým stromom tuho vonia mäta
- a večer – něžný jako milovanie.

Jestliže není uvedeno jinak, tak zde uveřejněná tvorba je ze sborníku k 1.Jičínskému poetickému jaru (2004) a z občasníků literárního klubu Duria.

„A máme před sebou desiaty ročník!“

ROZHOVOR S TAŤÁNOU SIVOVOU

Táňa Sivová je vedoucí literárního klubu Duria, který se schází při Turčianskej knižnici v Martině. Poprvé jsme se s ní seznámili na podzim roku 2003, kdy došlo k počátkům kontaktů martinských a jičínských literátů. Od těch dob se pravidelně v druhé polovině září setkáváme na Martinskej poetickej jeseni a nejínak tomu bude letos, dokonce to bude jubilejní desátý ročník, což je určitě dobrý důvod, proč “Táničku”, vyzpovídat.

- Jak a kdy vznikl literární klub při Turčiankej knižnici? Kdo stál u jeho zrodu a jaká je v krátkosti jeho historie?

Pri vzniku LK Duria, ktorý vtedy ešte nemal meno, som stála ja a bývalá riaditeľka Turčianskej knižnice. Vznikol v roku 1997. Zoskupuje tvorcov poetického i prozaického slova. Realizuje literárne podujatia v regionálnom, národnom a medzinárodnom meradle, o čom svedčí už 10. ročník Martinskej poetickej jesene.

-Co kromě již zmíněné Martinské poetické jeseně Duria pořádá? Vydáváte svoje sborníky nebo časopisy?

Čiastočne som odpovedala už v predchádzajúcej otázke. Duria sa zúčastňuje podujatí Turčianskej knižnic, najznámejšie sú: MPJ, Literárne Vianoce, organizujeme literárnu súťaž Venujem Turcu, autorské čítania členov nášho klubu. Vydávame Občasník o našej činnosti a Almanach z MPJ. Vyšli nám tri zborníky.

- Jak si vzpomínáš na naše první setkání v roce 2003 a myslela sis, že takové náhodné setkání vyústí v pravidelné každoroční akce?

Prvé stretnutie mám v živej pamäti, bolo príjemné, veselé a inšpirujúce – veď preto sa doteraz stretávame. Už po ňom som mala červíčka v hlave, že toto stretnutie nebolo posledné. A máme pred sebou desiaty ročník.

- Jak se vám daří zajišťovat MPJ? U nás v Čechách jsou hlavním problémem finance, získáváte granty nebo máte štědré sponzory?

Financie na realizáciu MPJ získavame prostredníctvom dotácií z Ministerstva kultúry SR a z Matice slovenskej. Každý rok vypracujeme na MPJ projekt so žiadosťou a zatiaľ sme mali šťastie.

- V rámci MPJ jsme navštívili řadu zajímavých míst nejen v Martině ale i v jeho okolí. Pokud si jen v rychlosti vzpomínám, tak třeba Turčianské Jaseno, Vrútky, Necpaly atd. Kam nás pozvete tentokrát? A na co se máme těšit?

Tento rok Vám predstavíme okolie Koštian nad Turcom a Turčianskeho Petra. Tešiť sa môžete na organový koncert, umeleckého rezbára, spomienky na významné osobnosti regiónu a ďalšie aktivity.

- V čem vidíš význam těchto setkání?

Význam vidím v priateľstve, v poznávaní literárnej tvorby

- A vůbec co si myslíš o rozdělení federace na dvě samostatné republiky v lednu 1993? Splnili se představy Slováků o samostatném státě?

Pre mňa sa jednoznačne republika nerozdělila. Pochádzam zo zmiešanej rodiny, moji súrodenci žijú v Čechách, ja som sa tam narodila, pôsobil tam môj syn. Ja otázku rozdelenia neriešim.

- Ale je dobře, že i přes rozdělení jsme díky setkáváním stále spolu. Na našich setkáních se seznamujeme navzájem s českou a slovenskou literaturou. Kdo tebe jako čtenářku nejvíc oslovuje ze současných českých autorů a koho bys nám Čechům doporučila ze slovenských autorů?

Mám obľúbených niekoľko českých autorov staršieho dáta narodenia a zo súčasných Simonu Monyovú – ktorá už žiaľ – nič nenapíše. A z našich by som odporúčala Pavla Hiraxa Baričáka, ktorého naša mládež “žerie”.

- Myslíš si, že je třeba dabovat české filmy? Nebo překládat poezii? Jak se vůbec mladá generace na Slovensku vyrovnává se znalostí

češtiny? U nás se schopnost porozumět slovenštině dost rychle vytrácí u mladé generace, která nezažila společný stát.

Myslím, že nie je potrebné dabovať české filmy a prekladať českú poéziu. Naše jazyky sú natoľko príbuzné, že je hanbou, ak niekto túži po preklade alebo dabingu. Pravdou však je, že mladá generácia s tým má problémy, najmä tá vaša – horšie rozumie slovenčine, ako naši mladí ľudia češtine.

- A co tvoje vlastní básnická tvorba?

Píšem veľmi málo, pár básní za rok. Skôr sa sústreďujem na formálnu a obsahovú prípravu literárnych stretnutí – a to je náročné na čas.

- Vím, že máš v Čechách i určité kořeny, takže bys dokázala žít i v Čechách nebo jsi ten typ člověka, který když každý den nevidí to vaše “Milenium”, tak je nespůj a stýská se mu po rodné hroudě?

Narodila som sa v Teplicích, v Čechách žijú moje sestry, dva apol roka tam pracoval môj syn a cestovala som za ním. Hoci mám vrúcny vzťah k Turcu a môjmu domovu, dokázala by som žiť aj inde, dnes už diaľka nie je až taký problém, ako kedysi. Určite by mi neprospeľo žiť na rovine, okolo mňa musí byť nejaký kopček.

- Tvůj syn hrál v Čechách první fotbalovou ligu v FC Teplice, takže určitě sleduješ i sportovní akce, nejen fotbal. Jak moc fandíš, když hraje Slovensko proti České republice?

Keď hráme proti sebe, fandím Slovensku, keď hráme s inými, fandím obom.

- V jednom rozhovoru jsem se přiznal, že závidím Slovákům slovo “štrngli”, protože to opravdu člověk cítí, že skleničky zazvoní. Prostě je to úplně něco jiného než české “tukli”. Máš i ty něco, co Čechům v dobrém slova smyslu závidíš?

Nie, nemám.

- A ještě jedna otázka na úplný závěr. Dozvěděl jsem se, že jsi babičkou. Takže blahopřeji a chci se zeptat, jestli tvoje vnučka nebo tvůj vnouček se budou v budoucnosti také věnovat poezii jako babička? Prý se geny dědí ob generaci, takže žádný fotbalista, ale básník?

Koncom júna sa narodil môj prvý vnuk. Volá sa Leonard a či bude futbalista, alebo básnik, je mi úplne jedno. Len nech je zdravý a nech z neho vyrastie slušný a láskavý človek

Tak na brzkou shledanou v září na MPJ, na další setkání se těší a děkuji za rozhovor

Václav

JAK TO VŠECHNO ZAČALO ...

Nápad na setkávání spolků přes hranice vznikl díky Bohumíru Procházce (proChorovi), který v roce 2003 navrhl, abychom kontaktovali literáty ze slovenského Martina, neboť města Jičín a Martin udržovala již dlouhá léta partnerské vztahy. Na náš dopis přišla odpověď z Turčianskej knižnice v Martině, a tak jsme jeli na Slovensko.

První setkání se uskutečnilo v září 2003. Z Jičína se účastnili Bohumír Procházka, Monika Eberlová a Václav Franc. Dojmy ze setkání byly jedinečné, a tak vznik nápad uspořádat v květnu 2004 Jičínské poetické jaro. Akce se uskutečnila za velkého zájmu slovenské strany a několika českých a moravských literárních klubů. Následně vznikla v září 2004 první Martinská poetická jeseň. Na jaře roku 2005 se plamínek rozšířil do západočeských Domažlic, kde se konalo 1. Chodské poetické jaro. V roce 2005 na podzim jsme se opět sešli v Martině (2. Martinská poetická jeseň) a jaro v roce 2006 se akce stěhovala opět do Domažlic (2. Chodské poetické jaro). Podzimní již 3. Martinská poetická jeseň 2006 předala štafetu do Jičína, kde se ve dnech 18.–20. května 2007 uskutečnilo Jičínské poetické jaro. A tak to šlo dál (viz níže) až k 10. Martinské poetické jeseni, kterou absolvujeme ve dnech 20.–22. září 2013

První přeshraniční setkání – Martin 2003

1. Jičínské poetické jaro – Jičín 2004

1. Martinská poetická jeseň – Martin 2004

1. Chodské poetické jaro – Domažlice 2005

2. Martinská poetická jeseň – Martin 2005

2. Chodské poetické jaro – Domažlice 2006

3. Martinská poetická jeseň – Martin 2006

2. Jičínské poetické jaro – Jičín 2007

4. Martinská poetická jeseň – Martin 2007 (Turč. Jaseno)

3. Chodské poetické jaro – Domažlice 2008

5. Martinská poetická jeseň – Martin 2008 (Necpaly)

6. Martinská poetická jeseň – Martin 2009

3. Jičínské poetické jaro – Jičín 2010

7. Martinská poetická jeseň – Martin 2010

4. Chodské poetické jaro – Domažlice 2011

8. Martinská poetická jeseň – Martin 2011 (Vrútky)

9. Martinská poetická jeseň – Martin 2012

Václav

„Almanach NIBIRU 2013 –
Znovu po konci světa“

ROZHOVOR S IVANOU BLAHUTOVOU

V pátek 30. srpna 2013 se v Brně konal křest Almanachu NIBIRU 2013. Editorkou celého projektu byla brněnská autorka Ivana Blahutová, kterou jsem požádal o zodpovězení několika otázek.

Jak vznikla myšlenka vydání Almanachu NIBIRU 2013? Jak vznikl název almanachu?

Nápad vydat almanach se zrodil při mailové korespondenci s výtvarníkem Oldřichem Páleníčkem v prosinci 2012, tj. zrovna v období, kdy končil mayský kalendář. Konec mayského kalendáře měl být spojen s údajným koncem světa, ve skutečnosti však znamenal pouze konec starého a začátek nového dějinného cyklu. Prorokovaná zkáza byla spojována mj. s ničivým působením tajemné planety Nibiru na naši matičku Zemi. Alespoň takto dotyčné téma pojímala různá senzacechtivá média. Apokalyptické vize spolu se skutečnými katastrofami všeho druhu doprovázejí lidstvo odpradáвна a pochopitelně zaujmají své stálé místo i v umění. Zmíněný “zeitgeist” roku 2012 zapůsobil i na nás, přesněji nás vyprovokoval k literární reakci na dané téma. Sama jsem v létě 2012, řadu měsíců před vznikem plánu vydat almanach, napsala povídku s titulem Nibiru. A když jsme pak s Oldřichem Páleníčkem vedli diskusi o zaměření almanachu, dospěli jsme posléze právě k názvu Almanach Nibiru 2013 s podtitulem Znovu po konci světa.

Almanach vydala Unie českých spisovatelů. Kterí autoři se projektu zúčastnili?

Vzhledem k omezeným vydavatelským možnostem jsme museli oslovit autory podle určitého klíče. Nebylo v našich silách obrátit se na členy Unie českých spisovatelů s hromadnou výzvou a dát šanci všem potenciálním zájemcům, ačkoli by tato metoda byla nejspravedlivější. Počet autorů byl limitován množstvím ilustrací (linorytů), které byl schopen náš výtvarník Oldřich Páleníček v plánovaném termínu vytvořit. Nakonec byl počet z předpokládaných deseti navýšen na maximálních jedenáct účastníků. Jejich jádro představují tvůrci nějakým způsobem spojení s Brnem a jeho okolím, což byl další klíč výběru, klíč “lokálpatriotický” a zároveň praktický. A konečně posledním klíčem se stala spolupráce s pražským nakladatelstvím Balt-East, jež almanach vydalo a do jehož autorské “stáje” náleží mnozí jak z brněnských, tak mimobrněnských básníků a prozaiků z řad členů UČS. Vyjmenuji je v abecedním pořadí: Michal Černík, Václav Franc, Pavel J. Hejátko, Věra Klontza-Jaklová, Taťána Králová, Miroslav Orava, Karel Sýs, Marie Veselá a také já sama. Vedle těchto devíti přijali naše pozvání ještě dva slovenští hosté, renomovaní literáti Pavol Janík a Ján Tužinský, oba rovněž čestní členové UČS.

Takže jsou v NIBIRU 2013 zastoupeni i slovenští autoři? A dokonce i autorka žijící v Řecku?

Ano, účast slovenských autorů má svůj symbolický význam, poněvadž letos uplynulo dvacet let od zániku společného státu Čechů a Slováků. I v tomto smyslu lze odkázat na podtitul almanachu Znovu po konci světa (čili “čeští a slovenští spisovatelé znovu spolu i po konci federace”). A máte pravdu, že díky prozaičce a překladatelce Věře Klontze-Jaklové sahá autorský okruh vlastně od Moravy, Čech a Slovenska až do Řecka. Věra se sice před nedávnem z Řecka vrátila do Brna, kde působí na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, leč je stále s Řeckem pevně svázána jak pracovně, tak rodinně.

Kdo almanach ilustroval?

Jedenáct černobílých linorytů, ke každému autorskému příspěvku jeden, vytvořil grafik Oldřich Páleníček, jak bylo řečeno, nejenom výtvarník, ale zároveň spoluiniciátor a hnací motor našeho almanachu. Musím v této souvislosti zdůraznit, že autoři, jak už to nyní u nás chodí, netoliko přispěli

svými texty bez nároku na honorář, ale museli si společně sponzorovat i základní náklady na tisk knížky. V případě Oldřicha Páleníčka to pak znamenalo ještě vyšší míru nezištné, nezaplacené práce a časového nasazení. Pro 110 autorských exemplářů dále jako dárek vlastnoručně vytiskl barevně tónované volné grafické listy, takže každý básník a prozaik od něho obdržel ilustraci svého konkrétního textu v podobě signovaných linorytů. Kvůli těmto originálním grafickým listům byl také zvolen netradičně velký formát knihy – A4. Jsem Oldřichovi nesmírně vděčná za vynikající spolupráci i za jeho osobní přátelství.

Almanach vydalo nakladatelství Balt-East. Jak probíhá spolupráce s tímto nakladatelstvím? A kde lze almanach získat?

Spolupracuji s panem Antonínem Drábkem, majitelem pražského nakladatelství Balt-East, sedm roků, a právě proto jsme se s důvěrou obrátili na něho. Je to velmi laskavý člověk a obětavý nakladatel. Vždy dbá na dobrou technickou kvalitu své produkce a vychází autorům vstříc i tím, že se zároveň snaží minimalizovat finanční náklady na vydání. Bohužel, tento “netržní” přístup je však pro něho z ekonomického hlediska často ztrátový.

Almanach Nibiru 2013 vyšel v nákladu pouhých 200 kusů, z nichž jenom 90 je určeno k prodeji. Knihu lze zakoupit v různých internetových knihkupectvích, jako je např. Kosmas, Knihy ABZ.cz, e-shop Knihy Dobrovský, Filmarena.cz, Dobré knihy.cz aj. Stačí zadat titul knihy do vyhledavače na síti a objeví se řada odkazů na odpovídající e-shopy.

Jak proběhl křest almanachu?

Křest se konal v pátek 30. 8. v elegantním prostředí Galerie pod Petrovem v Brně. Osobně se dostavilo pět autorů textů a spolu s nimi i výtvarník a nakladatel; a přišlo i hodně hostů – milovníků literatury, takže sálek byl obsazen do posledního místa. Coby editorka jsem návštěvníkům krátce představila všechny básníky a prozaiky našeho almanachu. V hlavní části programu pak vystoupil se svým hudebně-básnickým recitálem Pavel J. Hejátko, jenž do repertoáru zařadil rovněž úryvek vlastního “nibiruovského” textu nazvaného Poema této zimy. Fotografie ze křtu knížky si zájemci mohou prohlédnout na webových stránkách Výboru národní kultury Brno (www.vnkbno.cz/fotogalerie).

Je NIBIRU 2013 ojedinělým výstupem autorů zde publikujících, nebo už chystáte další projekty?

Velmi bych si přála, aby na Almanach Nibiru 2013 navázaly obdobné projekty i v dalších letech, přičemž je jedno, zda ve stejném či v jiném autorském složení. Coby editorka se však už takovou akci sama organizovat nechystám, alespoň ne v příštím roce. Jako prozaička bych se ale samozřejmě zapojila s radostí.

Za rozhovor poděkoval Václav

Foto ze křtu almanachu v Galerii pod Petrovem v Brně. Vpředu průvodkyně programem a editorka Ivana Blahutová.

Foto Miloš Hudec

Ilona PLUHAŘOVÁ : ZEMĚ BLEDULEK

Kniha Země bledulek – OBSAH

Příběh knihy Země bledulek se odehrává na nemocničním oddělení dětské hematologie blíže neurčené fakultní nemocnice. (Zde se léčí závažná a často i smrtelná onemocnění krve.)

Tato problematika by se na první pohled mohla zdát vážná až tragická. Cílem autorky je však odhalení skutečnosti, že i takto nemocné děti jsou dětmi se vším všudy. Vedle vážných epizod souvisejících s jejich nemocí zažívají i spoustu legrace, tropí běžné rošťárny, prožívají své lásky, zkrátka nepřestávají být dětmi i přes svůj těžký úděl. Jejich nemoc jim někdy i pomůže k vyřešení problematických vztahů k vrstevníkům nebo rodičům. Vliv nemoci na lidský život nemusí být tudíž nutně negativní.

Hlavní hrdinkou příběhu je začínající dětská sestra Lucie, která se vyrovnává nejen s osudy svých malých pacientů, ale i s nástrahami počínající dospělosti a karamboly svých prvních vztahů. Vertikální příběh sestry Lucie prolínají postupně epizody osudů jednotlivých pacientů, jejich rodičů či dalších členů zdravotnického personálu, jež vždy hlouběji rozkrývají události vnímané z pohledu hlavní hrdinky.

Jednotlivé postavy zachycují široké společenské spektrum lidských individualit, dospělí hrdinové i dětské pacienti pocházejí z různých společenských vrstev, dosahují různé intelektuální, morální a citové úrovně. Cílem výběru těchto postav je zmapování vlivu nemoci v různých sociálních rovinách.

Každá z kapitol vyúsťuje v menší či větší dějové rozuzlení, přičemž v sobě skrývá otázky či napětí pro další děj.

Pokud bych jako autorka měla charakterizovat knihu jednou větou, jedná se o vcelku humorný či pozitivní příběh z neveselého prostředí.

V názvu příběhu se skrývá metafora, „bledulky“ jsou nemocné děti i často vyčerpaný nemocniční personál, jejichž strasti se odrážejí právě v bílé, nezdravě vyhlížející barvě pleti. Země pak symbolizuje hematologické oddělení, v němž hrdinové dobrovolně či nedobrovolně pobývají, jež je pohlcuje, řídí jejich život, přináší hlubší poznání opravdových životních hodnot. („Jako slupky z cibule z nich oloupává zbytečné části jejich duše, aby dospěli k jejímu opravdovému jádru.“)

Kniha je určena pro děti od 10 let, dospívající mládež a dospělé.

ZEMĚ BLEDULEK (úryvek z knihy)

„Škoda, že na lidi, kteří ubližují jiným, nejsou taky nějaké kapačky. Nějaká cytostatika.“

„Vidíš, to je zajímavé,“ přemýšlím překvapeně, „cytostatika s měkkým ‚i‘. Lidem bychom je napumpovali do žíly a všechny ošklivé city by to zničilo.“

„Ale ty dobré by musely zůstat,“ doplňuje starostlivě Lucinka.

„Namalujeme taková citostatika na obrázek do našeho košíku,“ navrhuje Verunka. „Nejdřív ale musíme vymyslet, co do té kapačky všechno nasypeme, aby to fungovalo.“

Děvčátka se s nadšením pouští do práce a mě těší, že se na delší dobu zabaví. Sedly si u Veroniky v postýlce a urputně přemýšlejí.

„Pomůžu vám,“ nakazily svým nadšením i Andreu.

Nejdřív zavírá dveře pokoje, aby je kluci neslyšeli, a dokonce leze k holkám do postele.

„Vidět to tak Marie,“ blesklo mi hlavou výstražně, „více lidí v posteli by z hygienických důvodů odnesla srdečním infarktem.“

Ale výzkum citostatik s měkkým „i“ zkrátka vyžaduje oběti. Jsem proto připravená hájit pokrok lidstva před naštanou staniční, pokud by to prasklo.

Zároveň mne napadlo, že bych věděla o pár dalších lidech kromě Davida, kteří by citostatika s měkkým „i“ docela potřebovali.

Václav FRANC – DVAKRÁT PRO DĚTI

POPLETENÁ

Kočka štěká, pes zas mňouká
moucha líčí na pavouka
až ty sítě doplete
básnička se poplete

VYJMENOVANÁ SLOVA

Obyčejný, bystrý, být
kde mám tu kobylu vzít
ztratila se v Přibyslavi
kde roste bylina pro zdraví
ještě že nebyla z Nového Bydžova
tam se splašila vyjmenovaná slova

Takhle vypadá ráno na Martinské poetické jeseni – sobota 24.září 2011.

Foto: proChor

ČAJ pro chvíle pohody

č.84 ,září 2013, ročník XII

Vydáno 5. září 2013 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský
Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!